

МЕТОДИКА ТА ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОЦІНЮВАННЯ В НАЦІОНАЛЬНІЙ СИСТЕМІ ОСВІТИ США

Л. Одерій

Київ, Український інститут підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти

Для більшості американських ВНЗ характерною є особлива система обліку навчальної роботи студентів. Одиниця вимірювання - залікова година або залікова одиниця, що означає 1 годину на тиждень лекцій чи практичних занять, чи 3 години на тиждень лабораторного практикуму чи домашньої роботи.

Така система залікових одиниць перш за все застосовується для складання навчальних планів, розкладу занять, для визначення об'єму курсів, що вивчаються. Для одержання того чи іншого ступеня встановлюється мінімальна кількість залікових одиниць, які повинні набрати кандидати під час навчання (неперервного чи з перервами). Це розширює можливості отримання академічного ступеня у порівнянні з європейською системою, коли він надається за результатами заключного іспиту.

У ВНЗ США вживається здебільшого така система оцінок знань студентів: А - відмінно, В - добре, С - задовільно, D - вельми посередньо, F - незадовільно. Оцінки А, В, С, D - рахуються позитивними, хоча оцінка D в ряді навчальних закладів не застосовується для аспірантів. В кількісному виразі для підсумку середньої оцінки використовують наступну шкалу: А - 4, В - 3, С - 2, D - 1, F - 0. Систематичний контроль і облік поточної успішності поширюється на всіх студентів. Контроль проводиться різноманітними методами з різною періодичністю, методику й порядок встановлює сам викладач.

Для встановлення загальної успішності студента в американських навчальних закладах прийнято оперувати середніми оцінками, розрахованими за певний період (за семестр, навчальний рік або за весь період навчання в університеті).

Студент відраховується за академічну неуспішність за середніми оцінками нижче певної величини, а також при отриманні незадовільної оцінки з 3 і більше предметів або отриманні незадовільної оцінки з того самого предмета двічі. Для студентів з низькою успішністю є можливим встановлення випробувального строку

протягом одного семестру. В більшості університетів відділ реєстрації надсилає батькам студентів перших курсів відомості про їх академічну успішність.

Більшість університетів для відбору вступників на перший курс користується послугами спеціальної організації - Ради з прийому вступних іспитів до вищих навчальних закладів, створеної у 1900 р. для цивілізованого проведення іспитів, тестів при вступі до навчального закладу, виборі професії, призначенні на роботу.

Проводяться два види іспитових тестів. Один, тривалістю три години, для визначення здатності конкретного кандидата до навчання у вищому навчальному закладі. При цьому метою є дати об'єктивну оцінку академічним здібностям кожного претендента на навчання, незалежно від місця мешкання, типу і розташування середньої школи. Результати оцінюються за шкалою від 200 до 800 балів. Програми іспитів розробляються спеціальними комісіями в складі 5 членів, серед яких 2 є представниками (вчителями) середньої школи.

Служба Ради має розгалужену мережу місцевих відділень для проведення тестів та іспитів не лише в США, й у багатьох інших країнах світу. Звичайно, абітурієнт сам зв'язується з відділенням Ради і домовляється про проведення тестування за певну плату. Упродовж одного дня проводяться усі види випробувань: вранці тригодинний, потім одногодинні контрольні роботи з одного чи декількох предметів. Випробування проводяться по певних днях 5-6 разів на рік. Результати випробувань не повідомляють абітурієнту, їх надсилають безпосередньо до вищого навчального закладу та до середньої школи за місцем навчання кандидата.

Рада з прийому вступних іспитів щороку в травні організовує спеціальні іспити з ряду предметів університетського рівня для учнів середніх шкіл. Складання таких іспитів підвищує рейтинг абітурієнтів при вступі до навчального закладу. Вступивши до університету, студент вже не вивчає складені курси, а має можливість поглибленіше вивчати інші курси. Так, в Карнельському університеті близько 20% першокурсників при вступі до університету вже склали 1-2 предмети з навчального плану першого курсу. Ця форма набуває широкого розповсюдження, забезпечує плавний перехід від школи до університету, сприяє зниженню

психологічних навантажень першокурсників при їх адаптації до специфіки університетського життя.

Приймальні комісії навчальних закладів при розгляді заяв і відборі абітурієнтів надають великого значення характеристикам і рекомендаціям, відгукам викладачів середньої школи. Випусники можуть подавати заяви одночасно до кількох навчальних закладів.

Для проведення вступних іспитів і тестів американські ВНЗ створили спеціалізовані агентства. Аналогічна центральна служба функціонує в Великобританії, де прийом до університету проводиться за шкільними оцінками. Кожний абітурієнт надсилає свої документи до університетської центральної ради по прийому, зазначаючи перелік бажаних вузів. Ця рада організовує і координує роботу навчальних закладів по відборі кандидатів. Прийом до інженерних шкіл Франції також централізовано: міністерство освіти організує і проводить конкурсні і вступні іспити в декількох містах країни і за результатами конкурсу потім розподіляє прийнятих по різних школах. Існує деяка специфіка централізації вступних іспитів до університетів. Випусники середніх шкіл складають іспит один раз - він є випускним на атестат зрілості і вступним до університету. Самі іспитові комісії створюються міністерством освіти за участю вчителів шкіл та університетських професорів. Очевидно, що така організація прийому має ряд переваг, а сам досвід заслугує на вивчення.

На перший курс французького університету приймаються всі бажаючі з дипломом бакалавра - атестатом про закінчення середньої школи. Але протягом першого дворічного циклу половина студентів, що поступила, кидає навчання. Аналогічна практика існує в американських місцевих коледжах, які приймають без обмеження усіх випусників середньої школи ("політика відкритих дверей").